

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2024-00335

Er ref: Fi2024/00185

Remissvar om promemorian En ny funktion för krishantering vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorns digitala infrastruktur

2024-05-27

Riksbanken delar utredningens bedömning att det finns behov av en utpekad aktör med ansvar för krishantering inom den finansiella sektorn i Sverige samt tillstyrker utredningens förslag om att införa en ny funktion för krishantering inom den finansiella sektorn och att tilldela Riksbanken ansvaret för denna funktion. Riksbanken tillstyrker också förslaget att Finansinspektionen ska delta i funktionen eftersom det dels underlättar för Finansinspektionen att uppfylla sitt ansvar för krishantering som följer av beredskapsförordningen, dels stärker förutsättningar till nära samverkan myndigheterna emellan. Riksbanken gör dock delvis en annan bedömning än utredningen rörande funktionens krisförberedande uppgifter. Enligt Riksbankens bedömning ska funktionens arbete i denna del avgränsas till sådana uppgifter som är nödvändiga för att funktionen ska kunna fungera ändamålsenligt när den aktiveras i en krissituation.

Riksbankens befintliga ansvar och lämplighet att ansvara för funktionen

Mot bakgrund av Riksbankens lagstadgade uppdrag och ansvar, delar Riksbanken utredningens bedömning att det är lämpligt att tilldela Riksbanken ansvaret för den föreslagna krishanterande funktionen.

I Riksbankens uppdrag ingår att bidra till stabilitet och effektivitet i det finansiella systemet. Riksbanken övervakar det finansiella systemet och har förmåga att motverka allvarliga störningar som riskerar att leda till finansiella kriser, bland annat genom olika typer av likviditetsstödjande åtgärder. Riksbanken tillhandahåller även betalningssystemet RIX och har därför en central roll i det finansiella systemet då RIX utgör navet i betalningssystemet.

Därtill har Riksbanken enligt riksbankslagen ett särskilt ansvar för att allmänheten ska kunna göra betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Vid störningar i genomförandet av betalningar kan Riksbanken aktivera en ledningsfunktion för samordning och information.¹ Det är denna ledningsfunktion som utredningen föreslår ska kompletteras med den nya krishanterande funktionen.

Ansvarsfördelning mellan Riksbanken och Finansinspektionen

Idag finns i vissa delar ett överlappande ansvar mellan Finansinspektionen och Riksbanken inom beredskapsområdet. Båda myndigheterna har ansvar för såväl planering och

---

¹ Reglerad i Riksbankens föreskrifter och allmänna råd (2023:3) om företag av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

förberedelser inför, som hantering under, en fredstida krissituation och höjd beredskap. Finansinspektionens ansvar omfattar beredskapssektorn Finansiella tjänster, som inkluderar betalningar, medan Riksbankens ansvar är specifikt för betalningar. Riksbankens och Finansinspektionens överlappande ansvar har betonats vid flera tillfällen, bland annat i utredningen *Staten och betalningarna* (SOU 2023:16) samt nu senast i Försvarsberedningens delrapport *Kraftsamling* (Ds 2023:34). Försvarsberedningen lyfte särskilt fram att parallella strukturer för identiska uppgifter inte är effektivt och underströk vikten av att frågan får en skyndsam lösning.²

Enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap (beredskapsförordningen) ska Finansinspektionen inom beredskapssektorn Finansiella tjänster leda arbetet med att samordna åtgärder inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Finansinspektionen ska också verka för att samverkan med näringslivet sker i den utsträckning det behövs. Beredskapsförordningen anger dock att *”Bestämmelserna i denna förordning ska tillämpas bara om något annat inte följer av lag eller annan förordning”*.³ Det innebär att uppgifter avseende beredskap inom betalningsområdet som tillkommer Riksbanken genom riksbankslagen undantas från Finansinspektionens ansvar som sektorsansvarig myndighet.

I sammanhanget bör nämnas att Riksbanken har ett nära och gott samarbete med Finansinspektionen och Riksgälden inom ramen för beredskapssektorn Finansiella tjänster där myndigheterna samverkar och koordinerar genomförandet av en rad aktiviteter. Genom att Riksbanken deltar i det gemensamma arbetet inom beredskapssektorn Finansiella tjänster kommer betalningsperspektivet med i helheten. Riksbanken och Finansinspektionen har därutöver tecknat en överenskommelse avseende samarbete gällande sektorns arbete med planering och förberedelser inför fredstida krissituationer och höjd beredskap. Syftet med överenskommelsen är att underlätta för myndigheterna att fullgöra sina respektive skyldigheter enligt gällande reglering samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan myndigheterna.

Utredningen konstaterar att det idag finns ett tydligt behov av en utpekad aktör med ansvar för krishantering inom den finansiella sektorn i Sverige. I ljuset av detta tillstyrker Riksbanken utredningens förslag om att Riksbanken ska ansvara för en funktion för krishantering vid en allvarlig driftstörning i den finansiella sektorns digitala infrastruktur som har lett till eller riskerar att leda till en allvarlig störning av viktiga samhällsfunktioner inom den finansiella sektorn. Detta leder till ökad tydlighet vad gäller ansvarsfördelningen inom beredskapsområdet. Utredningen framför att vilken typ av händelse som har orsakat eller riskerar att orsaka den allvarliga driftstörningen i den finansiella sektorns digitala infrastruktur bör vara av underordnad betydelse vid bedömningen om funktionen ska aktiveras. Riksbanken delar utredningens bild i detta och konstaterar att i stort sett alla samhällsviktiga funktioner inom den finansiella sektorn på ett eller annat sätt är beroende av digitala infrastrukturer.

Genom att Finansinspektionen ingår i funktionen bedömer Riksbanken att Finansinspektionen ges förutsättningar uppfylla sitt ansvar för krishantering som följer av beredskapsförordningen. Utredningen föreslår att Riksbanken ska skapa förutsättningar för inlåning av annan myndighetspersonal i funktionen vid aktivering, att Finansinspektionen utöver att vara en deltagande part även kan ingå i funktionens bemanning stärker ytterligare denna bedömning. Mot den bakgrunden bedömer Riksbanken att inrättandet av föreslagen

² SOU 2023:16 s. 568 och Ds 2023:34 s. 207.

³ 2 § beredskapsförordningen.

funktion inte bör leda till ytterligare överlappande uppgifter myndigheterna emellan, utan att funktionen stärker förutsättningar till nära samverkan.

Funktionens krisförberedande uppgifter

Utredningen föreslår att funktionens huvudsakliga uppgift är krishantering men att funktionen även ska ha visst krisförberedande arbete. Syftet med det krisförberedande arbetet är, enligt utredningen, att skapa tillräckliga förutsättningar för funktionen att kunna agera effektivt i händelse av att en allvarlig driftstörning drabbar den finansiella sektorn. Riksbanken instämmer i att en effektiv hantering kräver visst förberedande arbete och, likt utredningen, vill Riksbanken betona att dubbling av de krisförberedande uppgifter som redan idag åligger Finansinspektionen och Riksbanken bör undvikas. För att undvika risken för dubbling gör Riksbanken delvis en annan bedömning än utredningen rörande föreslagna krisförberedande uppgifter för funktionen.

Utredningen sammanfattar funktionens föreslagna krisförberedande uppgifter i en punktlista. Riksbanken instämmer i utredningens förslag om att funktionens krisförberedande arbete ska omfatta att:

- ta initiativ till och driva på samtal mellan funktionens deltagare kring åtgärder för att förbättra den operativa krishanteringen,
- hålla sig uppdaterad om skeenden i Sverige och utomlands som är av betydelse för att kunna hantera en allvarlig driftstörning som kan drabba den svenska finansiella sektorn,
- genomföra och delta i övningar, samt
- samla dess medlemmar till möten någon gång årligen.

För att funktionen ska kunna fungera ändamålsenligt vid en krissituation anser Riksbanken att funktionens krisförberedande arbete därutöver ska omfatta att:

- utveckla och förvalta rutiner och lösningar för aktivering av funktionen samt för att genomföra samverkan, samt
- skapa förutsättningar för funktionen att kunna agera effektivt vid aktivering.

Därutöver föreslår utredningen att funktionen också får ansvar för nedan krisförberedande uppgifter. Riksbanken bedömer dock att dessa uppgifter tangerar det ansvar som redan tillkommer Finansinspektionen i rollen som sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Finansiella tjänster. Dessa uppgifter bör endast hanteras av funktionen i de fall då sådan hantering skapar ett tydligt mervärde till det arbete som redan bedrivs av Finansinspektionen, en bedömning som lämpligen görs i nära samverkan myndigheterna emellan:

- ta fram planer specifika för de enskilda företag som ingår i funktionen – i samarbete med dessa – i krisförberedande syfte,
- ta initiativ till och driva på samtal mellan funktionens deltagare kring åtgärder för att stärka motståndskraften i den finansiella sektorn,
- vara ett forum där sådana åtgärder kan diskuteras, samt
- vara ett forum där gemensamma planeringsförutsättningar kan diskuteras.

Förändringar i riksbankslagen

Utredningen föreslår ändringar i 5 kap. riksbankslagen för att reglera Riksbankens ansvar för funktionen. Enligt Riksbankens uppfattning behöver det inte framgå av riksbankslagen vilka typer av dokument som är nödvändiga för att reglera funktionen. Riksbanken anser därutöver att det bör övervägas att avgränsa vilka företag som Riksbanken ska kunna ålägga att delta i funktionen, t.ex. att det enbart ska omfatta företag som har betydelse för den finansiella sektorns möjlighet att upprätthålla sina samhällsviktiga funktioner.

Riksbanken noterar vidare att utredningen har föreslagit att ett beslut att ålägga ett företag att delta i funktionen ska kunna överklagas. Detta torde kräva ändringar i 12 kap. 3 § riksbankslagen.

Sekretess och säkerhetsskydd

Riksbanken instämmer i utredningens bedömning om behovet av sekretesskydd och tystnadsplikt för funktionen. I det fortsatta lagstiftningsarbetet kan det dock enligt Riksbankens mening behöva övervägas hur de föreslagna nya bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen och 5 kap. 6 § andra stycket riksbankslagen förhåller sig till Riksbankens nuvarande uppdrag att övervaka det finansiella systemet och ansvar inför och vid framtida krissituationer och höjd beredskap och nuvarande sekretessreglering kopplat till dessa uppdrag.

Vidare innehåller utredningen resonemang om säkerhetsskydd och behovet av säkerhetsskyddsavtal vid inlåning av personal. Enligt Riksbanken bör det fortsatta lagstiftningsarbetet även beakta säkerhetsskyddslagens krav vid informationsdelning av säkerhetskänslig information från privata aktörer som deltar i funktionen. Det kan t.ex. finnas skäl att överväga om det finns behov av undantag i enlighet med 6 kap. 2 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955).

Tekniska system

Utredningen föreslår att Riksbanken ska ansvara för att det finns tekniska system på plats för att möjliggöra säkert delande av information, snabbt informera deltagarna om viktiga händelser samt för att kunna hålla digitala möten. Dessa tekniska system ska även utformas med iakttagande av rimliga krav på säkerhet och tillförlitlighet. Riksbanken noterar att det inte finns någon beräkning avseende kostnaden för att utveckla eller underhålla några tekniska system och gör därför tolkningen att det handlar om att tillgängliggöra befintliga system till de företag som ingår i funktionen.

På direktionens vägnar:

Erik Thedéen

Monika Gustavsson

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Aino Bunge och Anna Seim) efter föredragning av seniora rådgivaren Lisa Leirnes. I den slutliga handläggningen har biträdande avdelningschef Cecilia Löfgren, enhetschef Maria Lundström och beredskapsspecialist Markus Morian medverkat.